⁊ mādata eius obſerua. hoc ē oīs homo rōnalis.
Sūt milites q̄ hoſtes ꝯcupiſcentiaꝝ impugnāt ꝑ
arma iuſticie. ij. Coꝛ. vj. Per arma iuſticie dei cō-
mēdemus noſmetipos i multa patia. aīales ſiue
ſenſuales tanq̄ ruſtici ⁊ artifices mechanici q̄ coꝛ
poꝛalibꝰ rudimētis inſiſtūt ⁊ coꝛpi miniſtrāt. Et
tota iſta familia aīe pacificata ē. ⁊ q̄libet ad ſuū
officiū ⁊ opus oꝛdinata ⁊ directa. ⁊ regi ſūmo ple
ne ē ſubiecta. Oēs extranei regnū aīe ꝑturbātes
eijciātur ⁊ excludant. Extranei ſunt vt dic̄ Rich.
li. v. de ꝯtēplatōne. ca. xvj. oēs cogitatus tam vani
q̄ noxij q̄ nō deſeruiūt nr̄e vtilitati. ſilr̄ turba inoꝛ
dinatoꝝ affectuū ⁊ ſollicitudinū q̄s opoꝛtet oēs
eijcere vt regis nr̄i legibꝰ tāto liberiꝰ ⁊ iocūdiꝰ li-
ceat inherere. R ¶ Diceres. q̄liter tū nr̄a opatio
ſcꝫ coꝛpalis ⁊ ſpūalis ſit deiformis. i. diuīe opatio
ni ꝯformis. Niſi eñ poſſemꝰ deo patri nr̄o aliq̄li
ter ꝯformiter opari tanq̄ filij ds nō dixiſſet. eſtote
ꝑfecti ſicut pr̄ vr̄ celeſtis ꝑfectus ē. Mat. v. Sicut
eñ imaginē dei pr̄is nr̄i tenemꝰ in mente. ita etiā
vt veri filij ſimus debemꝰ tenere in opatiōe. nam
eius filij tūc ſumꝰ. ſi opa eius facimus Joh. viij.
Si filij abrae eſtis opa abrae facite. Dicit eñ dyo
niſiꝰ. iiij. angelice hierarchie. q̄ iā in hoc ſeclo dei-
formē vitā inchoamꝰ. quā in celo ꝯſūmabimꝰ. Di
cit eñ dyonyſius ibidē. In celo hierarchie ſunt. ⁊
ſunt oꝛdinalr̄ diſtincte. ſ. in p̄mas. medias. ⁊ infi-
mas. ſic nos deiformes opatōes opari debemus
Et ſm̄ ſupmas oꝛdinatōes ſimus oꝛdinati ad de
um. ſm̄ medias bñ oꝛdiati ad noſmetipos. ſm̄ vl-
timas ſiue infimas bñ oꝛdinati ad exterioꝛa. ⁊ ſic
opationes nr̄e erūt deiformes ⁊ deo accepte. Dic̄
Bern̄. in li. de ꝯſideratōne. c. v. Deus in ſeraphin
amat vt charitas. in cherubin noſcit vt veritas. in
throno ſedet vt eq̄tas. Opoꝛtet igit̄ vt nos inquā-
tū poſſumꝰ deum ⁊ ſūmū bonū diligamꝰ. Ro. xij
Spū feruētes vt ſūmā veritatē cognoſcemus. q2
noſſe deū ꝯſūmata noticia ē. vt ſūmā eq̄tatē in no-
bis teneamꝰ. ps. xxxvj. Cuſtodi inocētiā ⁊ vidi eq̄
tatē. ⁊ ſic bñ erimus oꝛdinati quo ad deū ꝑ deifoꝛ
mes opationes. q2 dicit Linconīēſis ſup. x. ange-
lice hierarchie. Intellectꝰ hūanus in ſuo ſupmo
gradu ad intus hꝫ vt cū ſeraphin ferueat amoꝛe.
luceat ſcīa cum cherubin. Spūalis factus dicere
pōt cuꝫ thronis. ſctūs ſanctꝰ ſctūs. ¶ Scdō q̄ ad
nos bñ oꝛdinati deiformes opatōnes opemur ad
ſilitudinē medie hierarchie. Bern̄. vbi ſupra. De-
us dn̄at̄ vt maieſtas. opat̄ vt virtꝰ. tuetur vt ſalus
opoꝛtet etiā vt nos oē impedimētū diuine ꝑtici
patōnis dn̄ando ſupamus. ⁊ operatōni ꝟtutū ſm̄
grām ſtudioſe inſiſtemꝰ. vt oibus inoꝛdinatꝭ mo
tibus ⁊ impulſionibꝰ potenter reſiſtamꝰ. ⁊ ſic eri
mus bñ oꝛdinati i nobiſmetipis ꝑ deiformes ope
ratōes. q2 dicit Linconīēſis vbi ſupra. In media
hierarchia opoꝛtet vt dn̄emur cum dn̄ationibꝰ. vt
foꝛtes ſimus cū ꝟtutibus. ⁊ oꝛdinati cū ptātibus
¶ Tertio debemꝰ eſſe bñ oꝛdinati ad exterioꝛa. vt
operemur deiformes operatōes ad ſilitudinē in-
fime hierarchie. in q̄ deus vt dic̄ Bern̄. regit vt p̄n
cipiū. reuelat vt lux. aſſiſtit vt pietas. Opoꝛtet vt
oīa exēplariter ad p̄mū p̄ncipiū reuocemus vt lu
men ꝟitatis ꝟbis ⁊ factis alijs oſtēdamꝰ. vt ope-
ra pietatis oibus deuote exhibeamꝰ. Et ſic bñ eri
mus oꝛdinati ad exterioꝛa ꝑ deiformes opatiōes
ad ſilitudinē infime hierarchie. q2 dicit Linconīē
ſis. In vltima nr̄a hierarchia opoꝛtet vt principe
mur cum p̄ncipatibꝰ. ſ. oīa ad p̄mū p̄ncipiū redu
cendo. vt reuelemus ꝟitatē cuꝫ archāgelis. ⁊ pie-
tatē exhibeamꝰ aſſiſtēdo indigēti cū angel̄ Thob
iiij. Quō potueris ita eē miſericoꝛs. R ¶ Et ſic
ptꝫ q̄ ꝑ vtraſq̄ opationes interioꝛes ⁊ exterioꝛes
ſiue vite actiue ſiue ꝯtēplatiue ſpūs hūanus ad
intrinſecū ad eternū maneriū ingredia̅t. Quia di
cit Proſper i li. de vita ꝯtēplatōe. Vita ꝯtēplati-
ua ⁊ actiua diuerſis itineribꝰ incedūt. ⁊ ad eandē
patriā intēdūt. Actiua vita inq̄t ꝓſper hꝫ ſollicitū
curſum. Cōtēplatiua ꝟo gaudiū ſempiternū. In
actiua ꝯtēnit̄ mūdus. in illa aūt videbit̄ deus. hec
ille. Et ꝯcoꝛdat augꝰ. Sicut malis opibus quaſi
q̄buſdā ſeris ac vectibꝰ vite ianua claudit̄. ita abſ
q̄ bonis opibꝰ ſine dubio nō apitur. igit̄ nō ſolū
bonis opibus hoīs interioꝛis. ſꝫ etiaꝫ exterioꝛis ꝑ
uenitur ad eterna Mat. xvj. Reddet vnicuiq̄ iu-
xta opa ſua. Nā dum bona opa facimꝰ. q̄d aliud
q̄ quedā itinera agimꝰ. ꝑ que ad patriā feſtinamꝰ
Greg. xvij. moꝛal̄. Quāuis i vſu opis ſit tpalitas
tn̄ in intētione dꝫ eſſe eēnitas. N ¶ Nota ſicut
ꝑ opa interioꝛis hoīs. vt ꝑ ꝯtēplatōeꝫ q̄nq̄ ſit p̄liba
tio vite eēne ita etiā ꝑ opa exterioꝛis hoīs ſit q̄nq̄
ſilitudo vl̄ imago eterne vite. vt dicit Bern̄. lib. de
amoꝛe dei. Sunt aliq̄ qui ſe ſentiūt ſic viciſſe oēs
ꝯtradictiōes carnis. vt in oī ſubſtātia carnis non
repitur niſi inſtrm̄ boni opis. ſꝫ ſi in ipis miſerijs
ꝯtabeſcūt tūc in interioꝛi hoīe foꝛtiꝰ ꝯualeſcūt. ij.
ad Coꝛ. xij. Cum infirmoꝛ tūc foꝛtioꝛ ſum ⁊ po-
tēs. Nā ipſi nouā q̄ndā ꝑcipiūt ſpūalē grām. ocu
li ſunt ſimplices. aures obtpantes. in oꝛōne ferue
tes. tactus honeſtꝰ. dulcis guſtus. ſi non in guſtu
ſuauitatis. tn̄ ꝑ mutuū charitatis incētiuū. Apoc.
iij. Opa tua plena ſunt coꝛā deo. Dicit eñ albertꝰ
li. de diuis myſterijs. Facit dulcedinem in guſtu.
gaudiū in coꝛde. Vñ Orige. ſup Can̄. De natura
boni opis ē q̄ ad ipſius mltiplicatōem mltiplicat̄
⁊ delectatio q̄ſi cōdimētū cibi ſpūalis. vt ſolꝰ dei
donū obtineat in motu guſtu ⁊ viſu. ⁊ oē deſide
riū eius i eternitate felicit̄ terminatur. ⁊ ſic ibit i do
mū eēnitatis ſue. Eccl̄s. vlt̄. Ibi dicit augꝰ de ſpū
⁊ aīa. erit manifeſta viſio. plena cognitio. ꝟa di-
lectio. firma cōiūctio. plena refectio. ſocietas indi
uiſa. ſilitudo ꝑfecta. vita btā ac eterna. ad quā nos
perducat ⁊c. ¶ De ſctō Johāne baptiſta.
Sermo. xciij.

Johannes eſt nomen
eius Luc. j. In ſūma verboꝝ duo inuū-
tur. Pzio oꝛtus tripudij natiuitatis ioā-
nis. ibi. Elyzabeth. Scdō ſbiūgit mirādū ꝓdigiū
de eius dignitate. ibi. aptum ē ilico os eiꝰ. De pri-
mo dr̄. Elyzabeth impletuꝫ eſt tēpꝰ pariēdi. Erat
illa elyzabeth q̄ erat ſteril̄. vt dr̄ Luc. j. Dixit nāq̄
angelꝰ āne ⁊c. N ¶ Nō deus aliq̄ñ claudit vterū
alicuiꝰ. hoc ideo facit vt mirabiliꝰ denuo aperiat
⁊ nō rōne libidīs eſſe q̄d naſcit̄. ſꝫ hoc magis diui
ni mūeris foꝛe cognoſcat̄. oēs eñ quos ex mulie-

ribꝰ ſterſlibus recitat ſcriptura natos excellētes
pueri legūtur. vt yſaac ex ſara ſterili ad nouageſi-
mū annū cui repromiſſa erat oīm gentiū bñdictio
Rachel ſterilis genuit ioſeph dñm totius egypti.
q̄s fortior ſamſone. ſanctior ſamuele. ⁊ tñ hij oēs
mrēs ſteriles habuerūt. ⁊ ſic nr̄ pronus ſanctꝰ io-
hānes. Symon de caſſia. Natura deficit in penti
bus vt ꝑ nature legeȝ nō poſſent generare. ſed ex
grā coopante ſpēali. Ideo pmēorat euāgeliſta di-
cens. Impletū eſt. Subdit. pepit filium. non quē
cūqȝ ſȝ magnū grā ⁊ ꝟtutibꝰ. Iō ber n. in ſmōe ho
dierno dicit. Hodie illuxit inſignis. ⁊ tāto ceteris
ſanctior. q̄nto ſanctiorē hoiem terr effudit. hodie
natus eſt xp̄i ꝯſanguineꝰ ſponſi amicus. De quo
elyzabeth impletū eſt tēpꝰ pariēdi. Iſta beata ely
zabeth pepit ſm legem mr̄imonij cū dolore Ioh.
xvj. Mulier cū parit triſticiaȝ hȝ D ¶ Diceres.
Nūquid iſte dolor mulieri ē meritorius. cū dolor
partus eſt ꝑpter penā peccati introductꝰ. vt dixit
dñs eue Gen. iij. Multiplicabo erūnas tuas. ⁊ ſic
eſt neceſſitatis. mō iſta que ſunt neceſſaria ꝑ ſe nō
ſunt meritoria. qꝛ oīne meritū dȝ eſſe volūtarium
vt dic̄ bernardus de grā ⁊ libero arbitrio. Rñdet
Criſ. ſup matheū. De neceſſitate pōt fieri virtus
cū patiēter toleraē. ⁊ ſic mulier patiēter tolerans
dolorē ꝑpter hoc q̄ omīpotens ds̄ ꝑ peccatis in
troduxit. volens in hoc ſatiſfacere diuine volūta-
ti ⁊ ordinatōni indubitanē mereē in dolore partꝰ.
ſicut q̄ viuit de labore manuū ſuarū mereē in hoc
volens ſatiſfacere ſtatuto dei. qꝛ impoſuit ds̄ filijs
ade dicēs. In ſudore vultus tui ⁊c. ps. cxxvij. La-
bores manuū tuarum qꝛ manducabis ⁊c. Iōo. j.
Thim. ij. Saluaē mulier ꝑ generatōem filiorū. ſi
pſeuerauerit in fide ⁊ dilectōne. P ¶ Diceres.
q̄d faciet mulier ſterilis cui nō incūbit onus par-
tus. Rñdetur q̄ illud fecit anna. j. Reg. j. Vbi fe-
lix anna lachrymas fundebat coram dño vt cōci-
peret ⁊ pareret fructum in dei laudē. ⁊ factum eſt
Siliter rebecca que fuit infecūda. q̄ ex orōnibus cō
cepit ⁊ pepit. ¶ Diceres. q̄d faciet mulier q̄ etiam
fuſis lachrymis ⁊ ꝑ oratōem nō pōt hr̄e prolem.
Rñdetur q̄ dȝ intēdere fructibus ſpūalibus. que
ſunt bona opa. qui fructus ſpūales ſunt deo ma-
gis placidi q̄ȝ carnales. vt ait augꝰ. Oꝫ maria feli
cius ꝯcepit chriſtum mēte q̄ȝ ventre. Dipotēs ds̄
forte diſpoſuit. vt mulier ita eſſet diſpoſita ad vi-
tam altiorē abſtulit ei fructum carnalē vt occupe
tur circa iſta que dei ſunt. ꝑpter quod ꝟginitas ⁊
viduitas pferūtur mr̄imonio. qꝛ verſanē ⁊ occu-
panē circa magis bona. j. Cor. vij. Mulier innu-
pta ⁊ virgo cogitet que dñi ſunt. vt ſit ſancta ſpiri
tu ⁊ corpe. que aūt nupta cogitet que ſunt mundi
⁊ quō viro placeat. ideo aplꝰs ibidē. Beatior erit
ſi ſic ꝑmanſerit. Subdit. audierūt vicini. i. iſti qui
erant cohabitātes. ⁊ cognati. i. qui erāt ex eius cō-
ſanguinitate. qꝛ magnificauit dñs miſcdiam ſuaȝ
cum illa. i. mḡnā miſcdiam fecit. ſ. auferēdo ſteri-
litatis obprobriū. dando ei tantū ⁊ talē filium.
Q ¶ Nota i hac natiuitate ſctūs iohes habuit q̄
druplicē prerogatiuā cōtra q̄tuor defectus ſeu in
cōmoda q̄ habet q̄libet mortalis in ſua natiuitate
¶ Primꝰ defectꝰ eſt q̄ q̄libet peccator imūdus
naſciē. quia i peccatis vt dic̄ Iob. Nemo mūdus
a ſorde. nec infans vnīꝰ diei cuiꝰ vita ſup terram.
ad Eph. ij. Oēs naſcimur filij ire. Hāc iram oſtē-
dit dñs i pueris q̄ ſine baptiſmo moriūtur. qꝛ pri-
uanē eius viſione. eo q̄ in pctis ſunt cōcepti ⁊ na-
ſcūtur. Hūc defectum non habuit ſctūs iohes. qꝛ
ſctūs natꝰ ē. qꝛ ſctificatꝰ in vtero. vt pdixit angelꝰ.
Luc. j. Replebiē ſpūſancto adhuc ex vtero mr̄is
ſue. ¶ Scōus defectus. qꝛ naſciē ſtultus ⁊ ignarꝰ
boni ⁊ mali. Prouer. xxij. Stulticia colligata eſt
in corde pueri. vt ptȝ ad oculuȝ. qꝛ puer ꝑ pomo
daret ꝑuiciā. Ab iſto īmunis fuit iohes. O quā-
te ſapie. i vtero matris exiſtens xp̄m ⁊ mr̄em eius
cognouit ⁊ xp̄m ſue mr̄i indicauit. Et i vtero in ꝑ
phetam vnctus. Augꝰ. Celū ⁊ terram nōdum vi
derat. ⁊ dñm celi ⁊ terre cognouit. Et ante fuit ſue
mr̄is mgr̄ q̄ȝ eius filiꝰ. ⁊ prius ipam docuit q̄ȝ ipa
euȝ lactauit. ¶ Tertiꝰ defectus. qꝛ debilis ⁊ infir-
mus naſciē ⁊ ſe i nullo iuuare pōt. Huiꝰ exēpluȝ
habemꝰ in dauid cū pugnaturꝰ eſſet cum Golia.
dixit ei ſaul. non vales reſiſtere philiſteo. nec pug
re aduerſus eū. qꝛ puer es. j. Reg. xvij. Cōtra hūc
defectum natus ē iohes puer fortis. Vñ canit ec
cleſia. Antra deſerti teneris ſub annis ciuiū tur-
mas fugiens petiſti ⁊c. ¶ Quartꝰ defectus. qꝛ tri
ſtis ⁊ flens naſciē. Et iſta ē cōis cātilena oīm. Be-
atus iohes nōdum natus gauiſus ē ⁊ exultauit.
Vñ dixit mater eius ad btām ꝟginē Luc. j. Ecce
facta ē vox ſalutatōnis tue in auribꝰ meis. exulta
uit infans in vtero meo. Ipe nanqȝ ē ſcōus yſaac
qui interp̄tatur riſus. Vñ poterat dicere mr̄. Ri-
ſum fecit mihi dñs Gen. xxj. ideo dic̄ in textu. Cō
gratulabanē ei ſm q̄ angelus p̄dixit. ⁊ multi i na
tiuitate eius gaudebūt. Sȝ ſm aplm ad Ro. xv.
Quecūqȝ ſcripta ſunt ad nr̄am doctrinam ſcripta
ſunt. In verbis iſtis informamur q̄ debemꝰ gau-
dere de bonis proximor. Roma. xij. Gaudere cū
gaudētibus. quod nō faciūt odioſi. qui triſtantur
de bono proximor. Auguſtinꝰ. Inuidia ē dolor
felicitatis aliene. Inuidi de aliena miſeria exul-
tāt. ⁊ de alieno gaudio triſtanē. ⁊ hoc ſm nycolaū
de lyra ſup Canonica beati iohānis. Frequenter
inuidia ꝯtingit in hoibus eiuſdē ſtatus ſeu artifi-
cij. vt i collegijs: ⁊ cōuētibꝰ. mercatoribꝰ. aut alijs
equalibus. R ¶ Diceres. vnde ſurgit hoc. Di-
cit Gregorius. v. moraē. exponens illud Iob. v.
Paruulum occidit inuidia. Inuidere non poſſu
mus niſi eis quos nobis in aliquo meliores pu-
tamus. Paruulus eſt. quia ipe teſtimoniū perhi
bet q̄ minor ſit ei cuius inuidia torqueē. ⁊ ſic an-
tiquus hoſtis amiſſa beatitudine minorem ſe co
gnouit. ⁊ ſic cayn deſpectu ſuo ſacrificio inuide-
bat fratri. ⁊ ſic eſau benedictōne perdita. Et licet
per oīne vicium q̄ꝺ perpetraē humano cordi dia-
bolicum virus infunditur. ſignāter in iſto Sap.
ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terra-
rum. Nam cum deuictū cor linoris putredo cor-
rumpit ipa exteriora iudicant. color pallore affici
tur. oculi deprimūtur. mēs accenditur. Et factum
eſt die octauo venerūt circūcidere puerum ⁊ vo-
cauerūt nomine patris ſui zachariam. Lyra. quia
talis conſuetudo fuit apud antiquos. ſignanter

potentes. Et ait mater. nequaq̃. ſꝫ vocabit̃ iohes
S ¶ Johãnes ẽ nomẽ valde gratioſum. ideo ex-
creuit in apl'atu vltra numeꝝ viceſimũ. qḋ non le
gitur de alijs noib⁹ aplicis. qꝛ tm̃ martin⁹ q̇ntus.
Bonifaci⁹ octau⁹. Gregoꝛi⁹ duodecim⁹. ſꝫ iohes
viceſimuſſecũdus. vt ḋr glo. clementinaꝝ. Vñ h̃
nomẽ cõpetit btõ iohãni. qꝛ iohãnes ḋr in q̃ ẽ grã
Scḋs Tho. de articul' fidei ḋr. Johannes fuit in
vtero ſctificat⁹ btã virgo maria ꝛ xp̃s. Sctificatio
iohãnis ꝯſiſtebat in iſto. qꝛ fuit mũdat⁹ ab oi pec-
cato oꝛiginali. ꝛ p̃ſtitũ ſibi fuit nõ peccare moꝛta-
liter ſꝫ venialit̃. Btã autẽ virgo ita ſctificata q̄ nec
moꝛtal'r nec venialit̃ peccare potuit. Nã peccatũ
veniale oꝛit̃ q̄ appetit⁹ ſenſitiu⁹ nõ totalit̃ ſubijcit̃
rõni quin interdũ moueat̃ p̃ter rõnẽ vel ꝯ rõnem
ſꝫ in btã virgine totalit̃ ſubiect⁹ fuit rõni p̱ virtutẽ
gr̃e ſctificatiis ipſam q̄ nũq̃ cõtra rõnẽ moueret̃
Innuebãt pr̃i quẽ vellet vocare eũ p̱ ſigna viſibi-
lia. qꝛ nõ ſolũ erat mut⁹. ſꝫ etiã ſurdus. ideo poſtu
lans pugillarẽ ſcripſit. Johãnes eſt nomen eius.
q. d. non ipono ſibi. ſꝫ ipoſitũ eſt ei a deo. nõ tenet
nomẽ de terris. ſꝫ de celis. iohãnes eſt nomẽ eius
Iſta verba tractat Hugo de ſctõ victo. Puer vo
catur iohãnes ꝛ naſcit̃ de pr̃e muto. Et ſic grã dei
naſcit̃ qñ ſum⁹ muti ſilentiũ mẽtis tenẽtes. Sap.
xviij. Dũ mediũ ſilentiũ tenerẽt oia. oipotens ſer
mo tuus de regalib⁹ ſedib⁹ venit. Silentiũ mẽtis
eſt trãquillitas coꝛdis ab oi euagatõe mẽtis libe-
ra. Et iſta natiuitas gr̃e ẽ nobis valde neceſſaria.
qꝛ eſt arra future gl'ie. Ro. vj. Grã dei vita eterna
Johes eſt nomẽ ei⁹. Symon de caſſia. O magnũ
nomen qḋ pr̃i reſtituit vocẽ. gaudiũ vicinis. pp'lo
ſacerdotẽ. Hoc ẽ factũ ad p̃ſagiũ futuroꝝ. qꝛ ſola
grã miracl'a opat̃ ſola grã ad dicẽdũ v̓itatẽ liguas
fac̃ diſertas. C ¶ Et bñ ꝯueniebat ei h̃ nomẽ i q̃
ẽ grã. Pꝛio ꝓpt̃ plenitudinẽ diuie gr̃e. Lu. j. Spũ
ſctõ replebit̃ ab vtero. De hieremia legit̃ q̄ ſctifi-
cat⁹ ẽ de iohe q̄ ſpũſctõ replet⁹ ẽ. ſctificatio mũda-
tionẽ ſignificat. repletio inũdationẽ. Mirabile q̄
apl'i q̇nq̄geſimo die a reſurrectõe hoc iohes i vte-
ro ꝯſecut⁹ eſt. Scḋo bñ cõuenit ſibi hoc nomẽ ꝓpt̃
tp̃s gr̃e. Math. xj. Lex ꝛ ꝓphete vſq̃ ad iohannẽ.
ex eo regnũ dei euãgeliſabat̃. quia nũciauit xp̃m.
Joh. j. Grã ꝛ veritas p̱ ihm xp̃m facta eſt. Tercio
ꝓpter excellentiã gr̃e quã p̃mus p̄dicauit. ſcꝫ pec-
catoꝝ remiſſionẽ. gl'ie collationẽ. Math. iij. Pe-
nitẽtiã agite ꝛc. Et mirati ſũt vniuerſi. ſcꝫ de ꝯcoꝛ-
dia pr̃is ꝛ mr̃is in noie iohis. M ¶ Dixi ſcḋo innuit̃
mirãdũ ꝓdigiũ de ei⁹ dignitate. ibi aptũ ẽ ilico os
eius ꝛ lingua ꝛ bñdixit deũ. [illegible] lingua
ſoluit quã incredulitas liga[illegible] ps. cxv.
Credidi ꝓpter qḋ locut⁹ ſum [illegible] moꝛ ſu
per oẽs vicinos eoꝝ. ſcꝫ adm[illegible] e⁹ ſic mi-
rabilit̃ puniuit zachariã ꝛ liberauit. Et ſup oĩa
montana iudee diuulgabant̃ verba hec q̄ſi facta
inſolita. et poſuerũt oẽs q̃ audierũt in coꝛde ſuo.
qꝛ talia inſolita magis memoꝛie cõmendantur. di
centes. Quis putas puer iſte erit. q̄ſi dicerent. q̃
magnus ꝛ ſctũs. Bern. Nõne magnus ꝛ ſanctus
quẽ pꝛe oibus cõmẽdauit dñs. Dicit em̃ apl's. ij.
Choꝝ. x. Non q̃ ſeipm̃ cõmendat ille ꝓbatus eſt.
ſꝫ quẽ deus cõmendat. et ſicut iohãnes noluit ſe-
ipſum cõmendare. Joh. j. cũ interrogaret̃ a pha-
riſeis an eſſet xp̃s. Rñdit. nõ ſum. ſciuit em̃ ſcp̃tũ
Prouer. xxvij. Laudet te os alienũ ꝛ non tuum.
B ¶ Et ſic iohãnes a triplicib⁹ hoib⁹ laudat⁹ ꝛ ve
neratus fuit. Pꝛimo ab herode malo. Marci. vj.
Metuit herodes iohãnẽ vt virũ ſctm̃. Scḋo a bo
nis. Math. xxj. Oẽs eũ vt ꝓphetã habebãt. Ter-
cio ab optimo. i. xp̃o. Math. xj. Int̃ natos mulie
rum ꝛc. Iſta ẽ vera cõmẽdatio q̃ fit a iudice vero
de q̃ apl's. j. Choꝝ. iiij. Mihi ꝓ minimo ẽ vt a vo-
bis iudicer. q̃ me iudicat dñs ẽ. Bern. Quid alie-
no vel mei ꝯtent⁹ ſum teſtimonio cũ ſolius dei p̃-
ſentand⁹ ſum iudicio. Et ſic iohes vere iuſt⁹ quia
a vero iudice laudat⁹. O reuera iohãnes ẽ a xp̃o
laudatus. Johãnes fuit lucerna ardens. Joh. v.
Conſuetudo eſt ciuiũ in ciuitatib⁹. qñ vnus vult
aliũ in noctib⁹ tenebꝛoſis viſitare facit parare lu-
cernã. Et ſic xp̃s q̄ſi ciuis mũdi. ps. cxviij. Incola
ego ſum in terra. volens viſitare humanũ genus
in nocte legis moſayce parauit lucernã. i. iohãnẽ
de quo p̃s. cxxxj. Paraui lucernã xp̃o meo. Pꝛi
mo ḋr lucerna. qꝛ lucerna lucet illis q̃ retro vadũt
aliqui in manibus poꝛtãt ne offendant̃. ꝛ ſic btũs
iohãnes vita ꝛ doctrina luxit illis q̃ erant in tene-
bꝛis peccatoꝝ. Luce. iij. Facite dignos fruct⁹ pe-
nitentie. ideo Chryſ. in ſermone de iohãne. Johã
nes magiſteriũ vite. ſanctitatis foꝛma. iuſticie noꝛ
ma. virginitatis ſpeculũ. pudicitie titulus. caſtita-
tis exẽplũ. penitẽtie via. Scḋo lucerna obſtructa
eſt vndiq̃ et a ventis extingui nõ põt. ita btũs io-
hãnes nõ a ventis tribulationũ. ideo figurat⁹ p̱ la
pidẽ abeſton. de q̃ Solin⁹ in li. de mirabilib⁹ mũ-
di. Vñ q̃ ſemel accendit̃ extingui nõ põt. ſic iohã
nes Math. xj. Quid exiſtis in deſertũ vidẽ arun-
dinẽ a vento agitatã. Prouer. xxxj. Nõ extingue-
tur in nocte lucerna eius. Tercio lucerna non ha
bet lucẽ a ſeipſa. ſꝫ mutuat aliunde. ꝛ ſic iohãnes
nõ lucebat a ſeipſo. ſꝫ a xp̃o. recte ſicut lucifer a ſo
le. ꝛ ſic iohes. Joh. j. Nõ erat ille lux. ſꝫ vt teſtimo
niũ p̱hiberet de lumine. i. de xp̃o q̃ erat lux vera.
Jdo qñ venerũt ſacerdotes interrogãtes an eſſet
xp̃s. Rñdit. Ego ſũ vox clamãtis i deſerto. Joh. j.
Hoc ẽ cõtra multos litteratos q̃ ſibi aſcribunt lu
men intelligẽtie. qḋ lumẽ a deo hñt ꝛ a ſeipſis eſti
mant ſcire. vt Alan⁹. ideo p̃uant̃ lumine ſcie. Ex-
emplũ de alano doctoꝛe magno q̃ ſibi aſcripſit et
p̱didit. humiliat⁹ recepit. Et ſicut iohannes ſe hu
miliauit. ſic ꝛ nos. Bern. in ſer. hodierno. Quid ẽ
tot ꝛ tantis p̃conijs iohãnẽ extollẽ ſi ipm̃ negligi
mus in moꝛib⁹ imitari. tales eſſem⁹ ſicut illi q̃ lau
dant pugillãtes ꝛ pugnare nõ audẽt. Quarto ḋr
lucerna ꝓpt̃ lucis obumbꝛationẽ. videm⁹ qñ lucer
na accendit̃. ſi maioꝛ appoꝛtat̃ illa obumbꝛat̃. ꝛ ſi
cut ſole oꝛiente lucifer obumbꝛat̃. ſic de iohanne.
Joh. iij. Illũ opoꝛtet creſcẽ. me aũt minui. Item
ardẽs igne charitatis. vt dure ex charitate phari-
ſeos coꝛripet ꝛ herodẽ. Itẽ lucẽs p̱ vitã iuſticie ꝛ
veritatis. N ¶ Nota iohãnes poſt xp̃m ꝛ matrẽ
ei⁹ p̄ cũctis moꝛtalib⁹ multa p̃uilegia habuit. Pꝛi-
mum eſt angelice miſſionis. qm̃ ab eodẽ angelo a
quo xp̃s fuit p̃nũciat⁹. ſcꝫ a gabꝛiel. Scḋm mirifi
ce conceptionis. Erat enim in matre ſterilitas na

turalis. ⁊ tã in matre ꝙ̃ in pr̄e longeuitas. ꝓpť qḋ filiũ h̄re nõ poterãt ſm naturã. Et illa duo impedimẽta tangit euãgeliſta Luc. j. Non erat illis filius eo ꝙ elizabeth erat ſterilis ⁊ ambo ꝓceſſiſſent in dieb⁹ ſuis. ⁊ tñ potentia generãdi in vtroqꝫ reuixit virtute diuina. ideo ei⁹ cõceptio fuit miraculoſa quodãmõ. Tercio hꝫ priuilegiũ ſolẽnis natiuitatis. De q̃ Luc. j. Multi in natiuitate ei⁹ gaudebunt. qꝛ regina glīe pñs fuit. Et ſm aliq̃s officio pietatis inſiſtebat. rex ⁊ dñs celi fuit in vtero virginis. Et ꝓpter iſtas ꝓrogatiuas ſingularis ⁊ ſolẽnis ẽ iſta natiuitas. Iſaac ꝑ angelũ fuit nũciatus ⁊ a ſterilib⁹ parentib⁹ natus. ſꝫ nõ in vtero ſanctificatus. Samuel legiť matris ꝓcibus obtent⁹. ſꝫ nõ ab angelo annũciat⁹. Etiã legiť de ſamſone ꝙ fuit ab angelo nũciatus. ſꝫ nõ in vtero ſctificat⁹. Et ſic patẽt ꝓrogatiua ſcti iohis. Itẽ xp̄s cõmẽdauit eũ dicẽs eũ angelũ. Math. xj. Hic eſt de q̃ dictũ eſt. Ego mitto angelũ meũ. ſcꝫ ꝓpter vitã angelicam. Idõ canit eccl'ia. O nimis felix meritiſqꝫ celſi neſciens labẽ niuei pudoris. Cryſ. Cõuerſatio iohãnis oim hoim vitã culpabilẽ fecit apparere. quẽadmodũ dũ videris veſtẽ candidã dicis ſatis pulcra eſt. quã ſi ſuꝑ niuẽ locaueris ſordida eſſe incipiet q̃ꝓus fuit decora. ⁊ ſic cõuerſatio alioꝝ ſctoꝝ reſpectu iohis. Quã nobis ꝑſtet ieſus xp̄s.

Sermo. xciiij. Ad idem.

Iohannes eſt nomen

eius. Luce. j. Legiť in li. de ꝓprietatib⁹ rerũ. Turtur ẽ auis caſta q̃rens deſerta ⁊ loca ſolitaria diligens. ⁊ fugit cõſortia. Hec auis adueniẽte vernali tp̄e q̃rula voce nũciat nouitatẽ tp̄is. Cañ. ij. Iam hyems tranſijt imber abijt ⁊ receſſit. flores apparuerunt in terra nr̄a. qa vox turturis audita ẽ in terra nr̄a. Spũaliter. per turturẽ intelligiť btũs iohãnes. Primo qꝛ turtur eſt auis caſta. Et ſic btũs iohãnes. qꝛ ꝑpetuus ṽgo. qḋ patet ex eo. qꝛ vitauit oia q̃ ſolent ad libidinẽ incitare. quoꝝ ſunt q̃tuoꝛ. iuxta illud poete. Veſtis pulcra. cib⁹ largus. ociũ q̃ꝫ ſomnus. Primo veſtis pulcra. Math. xj. Qui mollib⁹ veſtiuntur ⁊c̄. Math. iij. Iohãnes habebat veſtimẽtũ de pilis cameloꝝ qḋ ſuꝑ nudo corpore portabat. Secundũ ẽ cibus. Prouer. xxix. Qui delicate nutrit ſeruũ ſuũ ſentit eũ cõtumacẽ. Cib⁹ aũt iohis erãt locuſte. Math. iij. ſm Chryſ. Locuſte ſunt volatilia mũda cocta in oleo pauperi ꝓbent victũ. ſilr mel ſilueſtre fuit ei⁹ cib⁹. qḋ ſm Rabanũ ⁊ ſanctũ Tho. de aq̄no folia ſunt lata ⁊ rotũda lactei melleiqꝫ coloris. Potus ei⁹ nõ fuit vinũ. Prouer. xx. Luxurioſa res vinũ. Hiero. Venť vino eſtuãs ⁊c̄. Luc. j. Vinũ ⁊ ſicerã nõ bibet. ſꝫ pot⁹ ei⁹ fuit pura aq̄. vt canit eccl'ia. Cui latex hauſtũ ſatiata paſtum mella locuſtis. Scḋo auis iſta fugit conſortia. et ſic btũs iohes. de q̃ canit hymn⁹. Antra deſerti teneris ſub ãnis ciuiũ turmas fugiens petiſti ⁊c̄. Chryſ. Cõuerſatio iohis oim vitã hoim faciebat vitã culpabilẽ apparere queãdmodũ ſi opoſueris albã veſtẽ iuxta niuẽ apparet ſordida. licet nõ ſit. Sic ſunt in cõꝑatione iohãnis alij nati mulierũ. Tercio in aduẽtu ſuo nouũ tp̄s annunciat. Math. iij. Pniam agite ⁊c̄. Math. xj. Lex ⁊ ꝓphete vſqꝫ ad iohãnẽ. qꝛ tp̄s gr̄e ab eo incipiť. ĝ hꝫ nomẽ a gr̄a. de q̃ thema. Iohãnes eſt nomen eius.

Iohãnes interꝑtať gr̄a. ſi illa debet naſci in nobis. tũc reſpiciam⁹ quõ iohãnes nat⁹ eſt triplr. Nã natiuitas iohãnis corporal' nõ fuit naturalis tm̃. ſꝫ etiã quodãmõ ſuꝑnatural' coopatio. qꝛ ſterilitas ⁊ ſenectus. Spũalit. ⁊ ſic in nob. Zacharias memorãs deũ interꝑtať. Et ſignificat illos q̃ hñt dei memoriã. ps. xxxviij. In meditatõe mea exardeſcet ignis. ſcꝫ gr̄e. Hugo. Sicut ligna nutriunt ignẽ. ſic meditationib⁹ ⁊ cogitationib⁹ nutriť gr̄a. Elizabeth interꝑtať dei mei ſaturitas. i. nõ feruentius aliud deſiderare ꝑter deũ. Prouer. x. Egeſtatem opata ẽ man⁹ remiſſa. i. exile deſideriũ. Ps. lxxx. Tribuet eis ſm deſideria cordis eoꝝ. Ideo dictũ ẽ Zacharie. Exaudita ẽ oro tua. Sꝫ in loco ſcrõ ãnunciať ad ſignificãdũ illud. j. Choꝝ. iij. Teplum dei ſcm̃ ẽ. qḋ eſtis vos. Leui. xj. Scti eſtote q̃m ego ſctũs ſum. Sꝫ vbi vixit iohãnes. in ſolitudine. ⁊ ſic dei gr̄a dũ ſum⁹ in gr̄a ſolitudinẽ queramus. Bern. O aia mea eſto ſola vt ſoli illi ſerui es quẽ ſolũ elegeris. fuge publicũ. ſcias te h̄re ſponſum verecundũ q̃ nõ velit tibi exhibẽ ſuã p̄ſentiã ceteris pñtib⁹. Zach. ij. Fugite de medio babylonis. i. mũdi. Ioh. xvj. In mũdo p̄ſſurã habebitis ſꝫ quia ſolitudo ẽ ad colloquendũ deo familiaris. Exo. iij. Paſcente moyſe oues i deſerto apparuit ei dñs i rubo ardẽti loquẽs ſibi familiariť. Petr⁹ Damiani. Solitaria vita ẽ celeſtis doctrine ſcola diuinaꝝ artiũ diſciplina. Amb. Sola erat maria ⁊ loq̄bať cũ angelo. Solus erat petr⁹ et totũ orbẽ ſacrandaꝝ gentiũ cognouit myſteria. pl⁹ intelligo de ſolitudine mẽtis ꝙ̃ corporis. qꝛ iſta ſine illa nõ eſt vtil'. ſꝫ illa ſine iſta ad ſalutẽ ſufficit. Orige. ſuꝑ Exo. omel. iij. Relinquẽdus ẽ mũdus ſi deo ſeruire volum⁹. relinquẽd⁹ nõ loco ſꝫ aio. xxiij. q. iiij. c. Recedite. Et aug⁹. de ṽbis dñi. Recedite ⁊ imũdũ nolite tangẽ. nõ cõtactu corꝑis ſꝫ cordis. Sed heu aliq̃ nõ ſunt i mũdo. ſꝫ mũdus i eis. in his nõ viuit iohes. i. gr̄a dei. ij. Choꝝ. vj. Que ꝑticipatio iuſti cũ iniuſto. aut q̃ ꝯuentẽtia lucis ad tenebras. Aug⁹. v. de ciui. dei. Merito deficit qui ſe ſeꝑat a deo q̃ eũ fecit. Idcirco iohãnes fuit ſegregat⁹ p̄io a mũdo. ſcḋo a prauo cõſortio. Prouer. j. Fili ne ambules i ſemitis prauoꝝ. Eccl'i. xiij. Que cõicatio ſcti ad canẽ. Beda. meli⁹ ẽ maloꝝ odiũ ꝙ̃ conſortium. ij. ad Choꝝ. vj. Immũdũ ne tetigeris. et Leui. xxij. Vis q̃ tetigerit imundũ. imũdus erit. vel morticinũ. Orige. ſuꝑ Leui. Morticinũ cõtingit q̃ in pctis [illegible] ruũ ſeq̄tur ⁊ imitať. Eccl'i. xiij. Qui tetigerit p[illegible]gnabiť ab ea. Math. v. Qui viderit mulierẽ [illegible] Beda. Iã tetigit cor ꝯcupiſcentie viciũ ⁊ factũ ẽ imundũ. ⁊ ſic iohãnes ſegregat⁹ fuit ab oib⁹ his vt deo ſoli ſeruiret ⁊ viuẽt. Bern. in li. de diligẽdo deũ. Rõ viget. iuſticia dictat. vt hõ ſe totũ illi tradat. a quo totũ ſe habet. Et ſic iohannes vt ſeruaret mundas manus quib⁹ chriſtũ tangeret ⁊ oculos q̃bus ſpm̃ſanctũ in colũbe ſpecie videret. aures q̃bus patris vocẽ audiret mundum reliquit. Vnde caniť. Antra deſerti ⁊c̄. Ambroſius. Non licet homini aliquo membro abuti

quia membra nr̄a ſunt ſanctitatis inſtrumēta. ad Ro. vj. Exhibete mēbra vr̄a ſeruire iuſticie. Cryſ. in quodā ſermone bti iohānis dicit. Johānes eſt princeps monachoꝝ. in heremo viuit. in heremo nutriť. in heremo expectat xp̄m. cuiꝰ vita auſtera veſtis hirſuta. cibꝰ locuſta vel herba. potus aqua lectꝰ terra. inq̄linus beſtia. ipſe exul mūdi. heres ꝑadiſi. j. Choꝝ. xv. Gr̄a dei ſum ⁊c̄. Hugo d̄ clauſtro aīe. Fuge luge attende depcare. fuge mundū q꞉ vanitas. luge pctm̄. q꞉ iniq̄tas. attende carnem quia fragil'. depcare deuꝫ. quia ipſe miſericors eſt ⁊ tu miſerabilis.

¶ De ſctis Petro ⁊ Paulo aplīs. Sermo. xcv.

t Ibi dabo claues regni celoꝝ. Math. xvj. ¶ In ſūma euangelij duo innuuntur. Primo ꝓfeſſio eťne hereditatis in ꝑncipio. ſcd̄o collatio magne ptāť ibi. Tibi dabo claues. De p̄mo d̄r. In illo tp̄e. ſcꝫ cū iudei tēptauerūt eiꝰ diuinitatē. dicētes. Magiſter volumꝰ a te ſignū vidē. ipſe arguit eos dicēs. Generatio praua ⁊ adultera ſignuꝫ petit. Chryſ. ſup Math. Semꝑ ſignū petere ⁊ quer̄e eſt nunꝙ velle credē. Jd̄o ait diſcipulis. Cauete a fermēto phariſeoꝝ. i. a falſa fide ⁊ doctrina eoꝝ. Et in illo tp̄e venit ih̄s in ptes ceſaree philippi. ad differentiā alteriꝰ ceſaree in paleſtina. Et d̄r ceſarea philippi. q꞉ ampliauit eā philippus i honorē tyberij ceſaris q̄ dedit ei quartā partē regni. vt d̄t Joſephꝰ ⁊ Piero. Iſta ciuitas prius dicebať lachis. ⁊ poſtea dan a filijs dan eā occupantibꝰ. Judicū. xviij Et ibi habitabāt gentiles in finibꝰ eius. D ¶ Et ex hoc ꝙ ꝯfeſſio ⁊ inq̄ſitio fidei ibi facta ē oſtendiť fundatio eccleſie in fide gentiū. Interrogauit diſcipulos ſuos. Beda. Interrogauit nō q̄ſi neſciēs ſciam de ſe vel alioꝝ. ſꝫ vt ꝯfeſſionē recte fidei diſcipuloꝝ digna mercede remuneraret. ⁊ errorē hominū p ꝯfeſſionē diſcipuloꝝ eliminaret. q꞉ nō eſt ꝑiculoſior error q̄ꝫ in fide. Augꝰ. de fide. Fides ē oīm bonoꝝ fundamentū ⁊ hūane ſalutis initiū. ſine qua ois labor vacuus ⁊c̄. Itē interrogauit ſm̄ Orige. ideo vt docemur ſcrutari q̄d alij ſentiāt de nobis. vt ſi quid mali occaſionē debemꝰ vitare. ſi q̄d boni debemꝰ amare. iuxta illud Ro. xij. Prouidentes bona nō tm̄ corā deo ſꝫ etiā corā omnibꝰ hoībus. vt h̄r de ꝯſe. diſ. j. Nobis non tm̄ ꝯſcia bona ē neceſſaria. ſꝫ etiam fama. xj. q. iij. inter verba. Conſciētia ē nobis neceſſaria. fama ꝓximis. Jd̄o Eccli. xlij. Curā habe de bono noie. Ratio. Prouerb. xxij. Melius ē nomen bonū q̄ꝫ diuitie multe. Et dixit. Quē dicūt homīes. i. turbe vulgares. nō quē me dicūt ſcribe ⁊ phariſei. Rō. Chryſ. q̄a opinio ſcribaꝝ erat mala d̄ xp̄o. Ex quo habemꝰ ꝙ nō multū debemꝰ ponderare falſas opiniones maloꝝ hoīm de nob. ſꝫ ꝓboꝝ ⁊ ſimpliciū. Augꝰ. de ſctā viduitate. Si aliq̄d de nobis male credūt et fingūt ⁊ famā decolorāt. afferūt ꝯſcie ſolatiū et plenū gaudiū. eo ꝙ merces ē tanꝙ ſtipendiū militātiū. Dicit em̄ apl's. ij. ad Choꝝ. vj. Per gloriā et ignobilitateꝫ. per infamiā ⁊ bonā famā. Catho. Cū recte viuas nō cures verba maloꝝ. Filiū hominis ꝓpter matris ſanctitatē, integritatē ⁊ v̄ginitatē ⁊c̄. At illi dixerunt. alij iohem baptiſtā. ⁊ hoc ꝓpter eminentiā vite ⁊ ſctitatē. Et ſic errauit herodes. Marci. vj. Johānē decollauit. ⁊ ipſe ſurrexit a mortuis. ideo opanť v̄tutes in eo. Alij helyā ꝓpť ꝫeli veritatē. q꞉ reph̄ēdit achab ⁊ ieſabel. ⁊ ſic xp̄s phariſeos. Luc. vj. Ve vobis diuitibꝰ. Alij hieremiam ꝓpter pietatē ex q̄ planxit. Hiere. ix. Quis dabit ocul' meis lachrymas. ⁊ ſic xp̄s Marc. viij. Miſereor ſuper turbas. Et fleuit ſup hierl'm. Luce. xix. Aut vnū ex ꝓphetis. ꝓpť ſapie claritatē. vt vnꝰ ſurrexit vt heliſeus q̄ habuit duplicē ſpm̄ helye. iiij. Reg. v. q̄ dixit ad ieſi. Nōne erat cor meū in p̄ńti q̄ñ reuerſus ē naaman de curru ſuo in occurſum tibi. Et ſic xp̄s cognouit cogitatōes Mathei. ix. Vt q̄d cogitať mala. Audita opiniōe hominū. q̄rit ab eo de opīone diſcipuloꝝ. Vos autē quē me eſſe dicitis. q. d. vos ad teſtimoniū ꝑordinati. Act. j. eritis m̄ teſtes. vobis datū ē noſſe myſteriū regni. Math. xiij. Vos eſť lux mūdi. Mathei. v. Vos eſtis q̄bꝰ oia q̄ audiui nota feci. Joh. xv. Vos eſtis q̄ ſemꝑ mecū fuiſtis. doctrinā audiuiſtis. mirabilia vidiſtis. Quē me eē dicitis. ſi alij errant. vos non debetis errare ſi vultis ſaluari. ad Heb. xj. Impoſſibile eſt ſine fide placē deo. Joh. iij. Qui ē incredulꝰ filio nō h̄ꝫ vitā eťnā. ſꝫ ira dei manet ſup eū. Augꝰ. Sine fide falſa eſt ois v̄tus etiā i optimis moribꝰ. Abacuc. ij. Juſtꝰ ex fide viuit. ad Heb. xj. Accedētē ad deū oportet credere. Rńdēs ſymon petrꝰ tāq̄ꝫ os ⁊ caput aploꝝ ꝓ oibꝰ ad innuendū ꝙ ꝑlati debēt eſſe ꝓmpti ad rńdendū de articul' fidei. vt p̄ꝫ i cañ. xxj. di. de q̄bꝰ in fine d̄r Prelatoꝝ ē ꝯfirmare fidē ſubditoꝝ. ideo Inno. ⁊ h̄r. xxiiij. q. j. q̄tiens. Quotiēs rō fidei ventilať ad petrū. i. ad romanā eccleſiā referať ⁊ nō ad laycos vt h̄r de h̄ēticis. li. vj. quicūq̄ꝫ. Inhibemꝰ vnicuiq̄ꝫ layce ꝑſone de fide diſputare. Itē innocētius de baptiſmo ⁊ eiꝰ affectu. cañ. maiores eccl'ie. Maiores cauſas ꝑſertim articulos fidei ꝯtingentes ad petri ſedē referēdas itelligiť i eo ꝙ petrus ꝓ oibꝰ rńdit. E ¶ Nota i multis iueniť ꝓmptitudo petri. Prio i abrenūciatōe ſeculi cū fratre ſuo. Mathei. iiij. At illi cōtinuo relictis rhetibꝰ ſecuti ſunt eū. Scd̄o in fletu pcti. Luc. xx. Egreſſus foras fleuit amare. Tercio in ꝯtēptu ois ꝑiculi. Joh. vlti. Quia audiuit ꝙ dn̄s adeſſet ſtatim tunica ſuccinxit ſe. Quarto in oblatōne tormēti. Math. xxvj. Si mori oporteat me tecū. Quinto in ſequela ad penā. Mat. xxvj. Petrꝰ ſeq̄bať a lōge. Sexto in defenſione dn̄i. Mat. xxvj. Symō petrus eduxit gladiū. Septio in amore. Joh. vlti. Petre amas me. Octauo in veritatis fidei ꝯfeſſione. ſicut h̄ dixit petrus. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. F ¶ Itē nota petrus habuit veritatē fidei triplicē. Primo integrā. ſcd̄o feruidā. tercio ſolidā. Primo integrā. quia vtrāq̄ꝫ naturā ꝯfeſſus ē. ſcꝫ diuinitatis ⁊ humanitatis cū dixit. Tu es xp̄s. in h̄ cōfiteť hūanā naturā. quia xp̄s interp̄tať vnctꝰ. Vnde p̄s. xliiij. Vnxit te deus deus tuus. ſcꝫ in regē ⁊ pontificē. Sꝫ in hoc ꝙ dixit. filiꝰ dei viui. confiteť diuinā naturam. Et diciť notanter viui ſm̄ Hieronimū. ad differentiā eoꝝ qui putanť dij ⁊ mortui ſunt. Ipe ſolus deus immortalis. Ezechielis. xviij. c. Viuo

ego dicit dñs. Orige. Ipe ſolus hȝ imortalitatē et
eſt fons vite. Et ſicut petrus habuit fidē integrā.
ſic ⁊ nos hr̄e debem⁹. q2 dt Athanaſi⁹. Quā niſi
quiſq3 integrā ⁊c. abſq3 dubio ineternū pibit. Etiā
debet eſſe integra. i. opib⁹ approbata. Jaco. ij. Fi
des ſine opibus mortua ē. Hiero. Quid ꝓdeſt ſi
impie agis ꝙ deū voce inuocas quē opib⁹ negas
Ille vo credit q̄ exercet opando qđ credit. Iſido.
Btūs vir q̄ recte credit. ⁊ credendo bn̄ viuit. Ideo
dt. Btūs es ſymon. i. obediens. nō petr⁹. i. cogno-
ſcens. q2 cognitio fidei ꝑ ſe nō ſaluat. ſ3 obedientia
opis. Greg. Tūc veracit̄ fideles ſum⁹. ſi qđ vbis
ꝓmittim⁹ opibus adimplem⁹. ¶ Scđo habuit fi
dem feruidā. q2 informatā charitate. Nā ſm aug.
Charitas ē forma fidei. Et in deū credē eſt creden
do ꝑ amorē in deū ire. ⁊ ei ꝑ fidē formatā tanq3 vl
timo fini adherē. De q̄ fide dt Aug. Ille apđ deū
hȝ plus meriti q̄ plus habuit de fide. Dñ Aug⁹.
Nulle maiores diuitie. nulli honores. nulli the-
ſauri maiores hui⁹ mūdi q̄3 fides catholica. Et ſic
btūs petrus feruid⁹ fuit. q2 oēs minas ꝑncipum
contēpſit. Act. v. Oportet magis obedire deo q̄3
hoibus. Ita erat dulcedo ſue dilectionis. vt dicit
Chryſ. ꝙ nō minus dolores q̄3 ꝑmia diligebat. et
cōtumelias ⁊ dolores reputauit delicias. ¶ Ter-
cio habuit fidē ſolidā ꝙ ꝓ xp̄o ſniam mortis vo-
luntarie tolerauit. De q̄ Chryſ. Ad tolerandū ꝓ
xp̄o vulnera et mortis ꝑicula erat oī ſaxo durior.
omī adamāte firmior. ſic ꝙ nulla res trāſitoria eū
potuit amouē. de q̄ Luceus papa. ⁊ hr̄. xxiiij. q. ij.
a recta. A recta fide ⁊ apoſtolica tramite xp̄e nullā
ꝑturbationē licet recedē. Et aug⁹. de exercitu fran
coꝝ. et hr̄. xxiij. q. viij. Omni timore poſtpoſito ſi
q̄s ꝓ fidei veritate morit̄ celeſte ꝑmiū conſequit̄.
Et ſic btūs petrus. ideo cōmēdat eū dn̄s dicens.
Btū s es ſymon bariona. Bariona interꝑtat̄ fili⁹
columbe. S ¶ Itē colūba habet ſex ꝓprietates
laudabiles q̄ btō petro competūt. ¶ Primo cito
domat̄. vt dt Petrus de creſcētia. Si ad columbā
certis mēſibus ponat̄ colūbus. vt in iulio. augu-
ſto ⁊ ſeptēbri. citius domat̄. q2 tunc faciliter pōt in
uenire cibū in ꝓpinq̄. Sic btūs petrus vocatus a
xp̄o faciliter domat⁹ erat iuxta mare cum ait. Ve
nite poſt me. Et illi ſtatim relictis rhetib⁹ ⁊c. Ma
thei. iiij. Grego. Ad vni⁹ vocis iuſſionē petrus et
andreas ſecuti ſunt redēptorē. Sed heu aliqui di
cunt cras cras. Talib⁹ dicet̄ Prouer. j. Vocaui ⁊
vos renuiſtis. Ido Eccli. v. Ne tardes cōuerti ad
dn̄m. ¶ Scđo parem valde diligit. ⁊ abſq3 eo vo-
lare nō conſueuit. Et ſic btūs petrus vt dicit Leo
papa ꝓ dilectōne voluit ſcire traditorē. Aug⁹. Si
ſciuiſſet dentib⁹ eū diſcerpſiſſet. ideo ex dilectōne
ait ꝓ ceteris. Si oporteat me mori tecū. Luc. xxij.
Dn̄e paratus ſum tecū in mortē et in carcerē ire.
Hoc aūt nō impleuit. ſ3 negauit. vt verbū dei im
pleret̄. Sed tamē poſtea exiuit ⁊ fleuit amare. Et
fuit ꝑmus in fletu. q2 feruēter dilexit. ideo ꝓ alijs
ſibi datu3 fuit ꝙ ꝑ vmbrā ſanauit infirmos. Joh.
vltio. Diligis me plus his. ¶ Tercio gemitū pro
cantu habet qñ pullos vel parem ꝑdit. Et ſic bea
tus petrus poſt amiſſionē ſpiritualiū fructuum ⁊
xp̄i fleuit. De quo Egeſippus papa. Quando pe
trus culpam negationis ad memoria3 reducebat
vberrime lachrymas emittebat. ⁊ illud in conſue
tudinē duxit vt eius facies tota aduſta credebat̄.
Et clemens papa. Qñ audiuit in nocte gallican-
tum ad orationē ſurrexit ⁊ ad fletū. Et ſi ipſe qui
ſemel negauit. q̄d nos q̄ totiens q̄tiens peccam⁹.
xj. q. iij. eſtimant. Quotiens q̄s mortaliter peccat.
totiens deū negat. Ideo docet flere. Amb. Ablue
te lachrymis. laua te fletib⁹. Nā ſm aug⁹. in li. de
peni. Lachryme ſunt teſtes doloris ⁊ vere pn̄ie. et
q̄ ſe lachrymans miſerū fatet̄. illi deus miſeret̄. et
ſic dicit Caliſtus papa. Petrus lachrymis dele-
uit peccatū negationis. Et he fuerūt lachryme do
loris. Itē habuit gemitū amoris. eo ꝙ ꝑſentiā xp̄i
poſt aſcenſionē nō tacuit. Ideo vt refert clemens
papa in itinerario. quia ſemꝑ in ſinu ſuo ſudariū
portabat. quo crebre lachrymas tergebat. quādo
dulcis locutiōis ⁊ ꝑſentie dn̄i erat memor ꝓ amo
ris dulcedine lachrymas non potuit continere.
¶ Quarto colūba habet ꝓprietatē alias ad rhete
ducēdi. vt dt mgr̄ in ꝓprietatib⁹ rex. xij. li. ꝙ aliqñ
colūba domat̄ ⁊ ad deceptionē ſilueſtriū informat̄
vt alijs ſe aſſociet. ⁊ cū alijs in rhete vadat. Et ſic
btūs petrus domat⁹ erat a ſpūſctō in die penthe-
coſtes plen⁹ informat⁹ ad colūbas ſilueſtres. i. in
fideles capiēdos. Ido illis ſe ſociauit qñ ꝑdicauit
⁊ eos ad rhete fidei duxit. q2 vt legit̄ Actu. ij. vna
vice tria milia ad fidē duxit. altera die q̄nq3 milia
ad rethe fidei ꝑduxit. H ¶ Vt aūt ad rhete xp̄i
ducēt cū eis capt⁹ fuit nō tm̄ ſemel ſ3 pluries. Vno
mō a theophilo ꝑncipe antiochie vbi totā ciuita-
tem cepit. Alio mō ab herode agrippa. ſ3 angelus
dn̄i liberauit eū. Tercio a nerone vt hodie. Et ſic
ad rhete fidei ꝑduxit ꝓceſſum ⁊ martinianū mili-
tes. q̄ eū abire ꝑmiſerūt. Vltimo a militib⁹ ⁊ ꝑfe-
cto agrippe ꝑntatus. ita facē debēt ꝑdicatores ho-
die. ¶ Quinto colūba eſt auis medicinalis. vt dt
Conſtanti⁹. quia hȝ ſanguinē medicinalem. quia
ſanguis eiuſdē ſub dextera ala extractus ⁊ calide
oculis inſtillat⁹ dolorē mitigat. Et ſic btūs petrus
medicus corporis ⁊ aīe. Nā multis infirmis me-
delam corporis ꝑſtitit vmbra ſui corporis. Act. v.
⁊ multo melior aīaꝝ medic⁹. Sequitur. Rn̄dens ie
ſus ait. Btūs es ſymon bariona. nō petrus. q2 pe-
trus interꝑtat̄ cognoſcēs. ſymō obediēs. q2 cogni
tio fidei ꝑ ſe laudē nō habet. ſ3 obediētia et opa in
charitate. Aug⁹. de vbis dn̄i. Nulle maiores diui
tie. vtū in ꝑſenti ſermone. Qm̄ caro ⁊ ſanguis nō
reuelauit tibi. Nicolaus de lyra. i. hō mortalis. de
ꝓſe. diſ. iiij. cañ. gr̄a. Fides non eſt tm̄ liberi arbi-
trij ſ3 donū dei. Sed pr̄ me⁹ q̄ in celis ē. Math. xj
Nemo nouit filium niſi pr̄. Et ego dico tibi. q2 tu
es petr⁹. h mutat nomē. ⁊ ſuꝑ hāc petrā. i. ſuꝑ me.
j. Chor. xj. Petra aūt erat xp̄s. Hec petra eſt fun
damentū fidei nr̄e. De q. j. Chor. iij. Fundamen
tum nemo pōt aliud ponē ꝑter illud qđ poſitū eſt
qđ eſt xp̄s. edificabo eccleſiā meā. ⁊ porte inferi. i.
demones. heretici. tyrāni. nō ꝑualebūt aduerſus
eā. Ratio. quia domus dei firmiter eſt edificata.
Math. vij. Vir prudens edificat domū ſuam ſu-
per firmā petram. i. xp̄m. vbi nec pluuia. id ē ſug-
geſtiones demonū. nec flumina. i. hereticoꝝ con-

ſoꝛtia.nec venti.i.tyrannoꝝ ꝑſecutio poſſunt ꝑua
lere.Greg̃.Occidi poſſunt.flecti nequeūt electi.
¶Et hoc ꝓpter tria.Primo ꝓpter debilitatē im
pugnātis.Hiero.Debilis ē hoſtis ⁊c̃.Scḋo ꝓpꝫ
foꝛtitudinē auxiliantis.i.Regū.ij.Non eſt foꝛtis
vt deus nr̃.Tercio ꝓpter ſollicitudinē cuſtodien-
tis.Iſa.lxij.Sup muros tuos conſtitui cuſtodes
Ipſa eſt bethel.i.domus dei.ſup quā iacob ange
los dei vidit aſcendētes ⁊ deſcēdētes.Geñ.xxviij
⁊ Iſa.xxj.Cuſtos qd nocte ⁊c̃.ad Ro.viij.Si de
us ꝓ nobis qs ꝯtra nos ⁊c̃.Et tibi dabo claues re
gni celoꝝ.tibi.q2 recepit ꝓ ſe ⁊ ſucceſſoꝛibꝰ ſuis.ſi
cut ꝯfeſſio ſua erat ⁊ etiā alioꝝ.Claues regni celo
rum.i.eccl'ie.quia ē cephas.i.caput.Ideo Augꝰ.
ſup iohānē.⁊ hꝫ.xxiiij.q.i.qͦcūqꝫ.vbi dꝛ.Petrus
quādo claues ſuſcepit eccleſiā ſanctā ſignificauit
Hiero.Petrus ſingularit̃ recepit vt nō oēs intel
ligant.qcunqꝫ ſcꝫ ab vnitate fidei ſe ſepant.nec a
pctīs abſoluunt̃.nec regnū celoꝝ ingredi pn̄t nec
alios a pctīs abſoluere. R ¶Dicēs tñ regnū ce
loꝝ apertū eſt in xp̄i paſſione.Apocal'.iiij.Vidi
oſtiū apertū in celo.Rn̄det ſctūs Tho.in.iiij.diſ.
xviij.Claues accipiunt̃ hic metaphoꝛice.ad ſimi
litudinē clauiū materialiū.Sed he claues q̄ date
ſunt.ſunt ſpūales ⁊ dant̃ pꝛ̄ſbyteris ad claudendū
vel apiendū regnū celoꝝ.¶Nota regnū celoꝛum
claudit̃ dupl'r.vniuerſal'r ⁊ pticularit̃.Vniuerſa-
liter ſcꝫ toti generi humano.Et hoc dupl'r.ſcꝫ per
petue ⁊ tpaliter.Perpetue vt pueris deſcendenti
bus ad limbū.Contra hoc nulla clauis dat̃.quia
ibi manebūt eternalit̃.Tēpoꝛalit̃ ꝓpter pctm̄ ade.
Contra hoc claues ſunt ſoli date xp̄o.Iſaie.xxij.
Dabo clauem domus dauid ſup humerū eius.et
Apoc̃.v.Nemo poterat aperire librū niſi agnus.
Particularit̃ etiā dupl'r.ppetua ⁊ tpalis.Perpe-
tua vt pctm̄ moꝛtale.q̄ in eo moꝛit̃.Iob.vij.Qui
deſcendūt ad inferos nō reuertunt̃ vltra in domū
ſuā.Quedā pticularis nō ꝑpetua.vt ſi qs peccat
moꝛtalit̃ in pꝛ̄ſenti ⁊ demeret̃ penā.Contra illam
clauſurā eſt duplex clauis.ſcꝫ autoꝛitatis.q̄ in ſo-
lo deo eſt.q̄ aperit ꝑ grē infuſionē.Luce.v.Quis
eſt q̄ peccata dimittit niſi ſolus deus.Sꝫ alio mō
adminiſtratiue.Et ſic data ē clauis ꝑlatis eccleſie
qui aperiunt ꝑ miniſteriū ſacramētoꝝ in qbus eſt
virtus paſſionis xp̄i. ¶Ad argumentū.Xp̄us in
paſſione remouit clauſurā pꝛimā.ſcꝫ generalē.tñ
adhuc qlibet pōt ſibi apponē clauſurā pticularē.
Nota ſan.Tho.in.iiij.li.diſt.xviij. L ¶Claues
ſunt due.Pꝛima poteſtas ligandi ⁊ ſoluēdi.Se-
cunda diſcernēdi.vt ſcia q̄ eſt habitus acqſitꝰ vel
infuſus nō eſt clauis ſed autoꝛitas vtendi ſcia ad
diſcernendū.Nā ſcia bene ē diſpoſitio faciens ad
bn̄ eſſe vt melius exeqtur officiū diſcernēdi.nā ſi-
cut in foro iudiciali duo actus reqrunt̃.Pꝛimo
cām diſcernē.Scḋo ſententiare.ſic in ſoro peni-
tentiali.Pꝛimo autoꝛitas diſcernēdi dꝛ clauis ſci
entie.ꝫ ptās ligandi dꝛ clauis potentie.De q̄ po-
tentia ſubdit.Qͦcunqꝫ ligaueris ⁊c̃.ſcꝫ claue nō
errante celeſtis curie appꝛobabit.Petrus de tha-
rantaſia.Hec apertio ⁊ ligatio fit tripl'r.Pꝛimo q̄
ad culpā nō abſoluēdo ab ea.Scḋo quo ad penā
ſenſus ligādo tpali pena.Tercio q̄ ad penā ligan-
do.ſcꝫ ſniā excōicationis M ¶Dicēs.poteſt ne
ſacerdos vti virtute clauiū iuxta ſuā voluntatem.
Rn̄dent doctoꝛes ſup.iiij.diſt.xviij.ꝙ ſacerdos li
gando ⁊ ſoluēdo opat̃ vt miniſter dei et vt inſtru-
mentū nō moꝛtuū.ꝫ viuū.Sed ad ratā operā in-
ſtrumēti reqrunt̃ tria.Pꝛimū recta diſpoſitio in-
ſtrumēti.Scḋm ē ꝓpoꝛtio materie.Terciū ṽtus
motoꝛis.Nā ſecuris ſi nō ſit acuta nō ſecabit.vel
ſi nō hꝫ materiā ſibi ꝓpoꝛtionatā.videlicet ligneā
quia nō lapides.vel nō moueat̃ ab aliq̄.Sic ſilr̄
in abſolutione ſacerdotis debet cōcurrere rectus
vſus ſue ptātis.⁊ ꝑparatio ſuſcipiētis.⁊ ṽtus dei
motoꝛis.ſi vnū deficit fruſtrat̃ effectus.Ex q̄ pꝫ ꝙ
incautū eſt hr̄e nō intelligentē cōfeſſoꝛē vel ſacer-
dotē q̄ ſcit int̃ pctm̄ moꝛtale ⁊ veniale diſtinguere
Et valde incauti ſunt qui credūt ſe eſſe abſolutos
cum grauia cōfitent̃ ſimplicibꝰ.vti de vſuris ⁊ de
rapinis dicētes.qd ad me ipſe recepit ad ſe vel ſu
pra ſe.nō attendētes illud Math.xv.Si cecꝰ ce-
co ducatū preſtat.ambo in foueā cadunt.

¶Sermo.xcvj. ¶Ad idem.

Ibi dabo claues re-

gni celoꝝ.Math.xvj.Nota mlt'e ſunt
claues abiles ad poꝛtā regni reſerandā
Pꝛima ē eccleſiaſtica ptās collata ſacerdotali di-
gnitati. N ¶Nota iſta ptās clauiū extendit ſe
ad multa.Pꝛimo ad pctōꝝ remiſſionē ⁊ retentio-
nem.De q̄ Ioh.xx.Accipite ſpm̄ ſanctū.qꝝ remi
ſeritis pctā remittunt̃ eis.⁊ qꝝ retinueritis retēta
erūt.Dicēs.Luce.v.dꝛ.Quis ē q̄ pctā dimittit ni
ſi ſolus deꝰ.Rn̄det̃ ꝙ vtrūqꝫ veꝝ ē ꝙ deꝰ remittit
⁊ ſacerdos.ꝫ different̃.Ex pctō em̄ moꝛtali tria in
cōmoda in hoie generant̃.Pꝛimū ē dei inimici-
cia.Augꝰ.Scio deū oi crimīoſo inimicū.Sap.
xiiij.Odio hꝫ dn̄s ipſos ⁊ ipietatē eoꝝ.Scḋm eſt
defoꝛmis macula.q2 in aīa pctōꝛis imago ⁊ ſimi-
litudo dei deturpat̃.Treñ.iiij.Denigrata ē ſuper
carbones facies eoꝝ.i.aīe.Terciū ē reatꝰ.i.obliga
tio ad penā eťnā.q2 peccāt ꝯ deū eternū.Nō iſta
tria ſolus deꝰ ṽtute ꝯtritōis remittit.ſolus em̄ re-
mittit offenſā.ſolꝰ lauat maculā.ſolꝰ diſſoluit obli
gationē eťnā.Iſta tria figurant̃ Lu.xv.i filio ꝓdi-
go.de q̄ tria dicūt̃.Pꝛimo ꝙ pꝛ ipm̄ amplexatꝰ et
oſculatus fuit.Scḋo ꝙ ipm̄ ſtola indui fecit.Ter
cio ꝙ dixit.filiꝰ meꝰ moꝛtuꝰ fuit ⁊ reuixit.Per pri-
mū ꝙ eū amplexatꝰ fuit dat̃ intelligi ꝙ ſolꝰ dei ē
remittē pctā.de q̄ Ezech.xviij.Si auerterit ſe ipꝰ
ab ipietate ſua.oīm iniqtatū nō recoꝛdaboꝛ.Per
ſcḋm ꝙ ſtolā iduit ei dat̃ itelligi ꝙ lauare maculā
⁊ decoꝛare animā ē ſolꝰ dei.ps.l.Lauab me ⁊ ſup
niuē dealbaboꝛ.Per ťciū ꝙ dixit.filiꝰ meꝰ fuit moꝛ
tuꝰ ⁊ reuixit.dat̃ itelligi ꝙ eiꝰ ē remittē penā eťnā.
Iſa.xliij.Ego ſum q̄ deleo iniqtates.i.penas eter
nas iniqtatū.Sꝫ q2 iuſticia dei nō patit̃ vt rema-
neat aliqḋ malū ipunitū.vt dꝛ augꝰ.idō remanet
obligatꝰ ad penā purgatoꝛij. O ¶Sacerdos āt
tria facit ex pte ſui i abſolutōe pctōꝛis.Pꝛio ipm̄
abſolutū eē diiudicat.q̄tūcūqꝫ ſit a deo abſolutꝰ
iterīꝰ.ꝓ abſoluto tñ ñ recipit̃ ab eccl'ia militāte ni
ſi ad arbitriū ſacerdotꝭ.Et figurat̃ i ve.lege Leui.
xiiij.Quātūcūqꝫ lepꝛoſꝰ eēt mūdatꝰ tñ ꝓ mūdato

non recipiebaꝛ niſi iudicio ſacerdotis. Ideo dixit
dñs leproſo mūdato. Math. viij. Vade ⁊ oſtende
te ſacerdotibus. Scḋo ipm a pena purgatorij ab
ſoluit. ⁊ pena p̄ſenti ſatiſfactoria ipm ligat. ita ꝙ ſi
ſufficiens fuerit aliā penā purgatorij non ſuſtine
bit. Tercio q: de ipſa pena ſatiſfactoria iniūcta ſi-
ue iniūgenda partē relaxat. ij. Chor. ij. Nā ⁊ ego
qḋ donaui ſi quid donaui ꝓpter vos in ꝑſona xpi
Et illa ſunt ſignata in reſuſcitatōe lazari. Joh. xj.
Solus nāq xps reſuſcitauit eū a mortuis. Diſci
pulis aūt tria cōmiſit. Primo lapidē tollere. i. pe
nā purgatorij in penā ſatiſfactoriā cōmutare. Se
cundo lazarū ſoluere eſt peccatorē interius a deo
abſolutū oſtendere. Tercio eū libere ꝑmittere ab-
ire eſt ſufficienti pena iniūcta eū a pena purgato-
rij abſoluere. qm̄ ſi ſufficienter cōpleuerit illā. aliā
penā purgatorij nō ſuſtinebit. Et ſic pꝫ qñ dr̄ ſolꝰ
deus remittit pctm̄. intelligēdū eſt ad tria p̄dicta.
id eſt remittit offenſā. lauat maculā. ⁊ dimittit pe-
nā eternā. Sed qñ dr̄. ſacerdos remittit pctm̄. hoc
intelligiꝛ ꝙ ad alia tria. Primo abſolutū eſſe diju
dicat. Scḋo penā purgatorij in ſatiſfactoriā com
mutat. Tercio de ipſa pena ſatiſfactoria partē re-
laxat. ¶ Scḋo iſta ptās ſe extendit ad iuriſdictio
nē excōmunicādi ⁊ abſoluendi. Et h̄ innuit cū dr̄.
Quocunq ligaueris ſup terrā. Excōicatio agit i re
qḋ ſonat in voce. quaſi extra cōmunionē poſitio.
Augꝰ. ⁊ hr̄. xj. q. iij. oīs excōicatus ſathane tradiꝛ.
Ideo Greg. Snīa excōicatōnis ſiue iuſta ſiue in
iuſta ſemp ē timēda. Augꝰ. ſup ps. cv. Qui iuſtus
eſt ⁊ iniuſte malediciꝛ p̄miū illi reddiꝛ. ⁊ econuer
ſo. Rom. xiij. Qui ptāti reſiſtit ⁊c̄. Chryſ. ſup epi-
ſtolā ad Heb. ⁊ hr̄. xv. q. iij. nemo. Nemo cōtēnat
vincula eccleſiaſtica. q: nō eſt hō ꝙ ligat. ſ3 xpus ꝙ
hāc ptātē dedit. ¶ Tercio iſta ptās extendit ſe ad
indulgentiaꝝ largitionē. P ¶ Quid ſunt indul
gentie. Rñdeꝛ ꝙ ē theſaurus eccleſie ꝓueniēs ex
paſſione xpi ⁊ meritis ſctōꝝ ⁊ totiꝰ eccl̄ie ex miſe-
ricordia oipotentis dei. vt pꝫ de pe. ⁊ re. cū ex eo.
c. vlti. li. vj. Iuſtū theſauꝝ cōmiſit dñs ſedi aplīce
Math. xvj. ⁊ hr̄ de vſu pallij. ad honorē. ⁊ de pe. ⁊
re. ꝯſuluiſti. Et dr̄ theſaurꝰ quia nulla res charior
ꝙ̄ ſanguis xpi effuſus. de ꝙ p̄mordie fluūt indul-
gentie. ¶ Dicēs. q̄re deus ptātē dedit vicario ſuo
diſpenſandi indulgētias. Rñdet Hoſtiē. Xps ſcit
pctōres p̄ fragilitate cito labiles in magna pctā. ⁊
anteꝙ̄ ꝓ vno pctō ſeptē ānos iplerēt iteꝝ caderēt
in multa. niſi grā dei eos ꝯſeruaret. Et ſic ꝓ ſatiſ-
factione hic omiſſa relinquiꝛ pena purgatorij ꝙ ē
grauis. Idō motus miſcōia ⁊ ꝓ minoratōe illius
pene reliq̄t grām quādā ꝙ fluit de merito ſue paſ-
ſionis. ¶ Dicēs. q̄t req̄runꝛ ad obtinendas indul-
gentias. Rñdet ſctūs Tho. q̄tuor. Primo ex pte
dantis autoritas diſpēſandi. Idō epūs in aliena
dyoceſi niſi alter cōſentiret indulgētias dare non
hꝫ. ſ3 in ſua tm̄. Et talis ꝙ pleniſſima ē in apoſtoli-
co limitata ē in epīs. Et licet papa vel eps ſit i pec
cato mortali. nihilominꝰ hꝫ autoritatē diſpēſandi
cuilibet fideli. q: pctm̄ nō tollit vicariatū xpi. Nā
licet petrus negauit. tm̄ adhuc māſit xpi vicarius
vt hr̄ de pe. diſ. iiij. Cū tm̄. quia non ex merito ſ3 ex
officio diſpēſat. Scḋo ex pte dantis cauſa rōnabi
lis req̄rit q̄re danꝛ. ſ. ad honorē dei ⁊ ſalutē ꝓximi
Dicit ſctūs Tho. ſup. iiij. ſen. diſ. xx. Sicut theſau
rus corporalis ꝯſueuit dari ꝓpter duo ſcꝫ ꝓpꝛ glo
riam p̄ncipis vt faciūt reges liberales. ⁊ ꝓpter vti
litatē cōmunitatis. Et ſic theſaurus eccleſie datur
ad honorē dei ⁊ vtilitatē eccleſie. ſcꝫ ꝓ defenſione
eccleſie ⁊ fidei contra hereticos. ¶ Itē duo requi-
runtur ex pte merentis ⁊ recipiētis. Primo ꝙ ſit
ꝯfeſſus ⁊ ꝯtritus. i. in pnīa ⁊ ſtatu merendi. Scḋo
ꝙ faciat illud ꝓpꝛ qḋ danꝛ indulgētie. Idcirco nō
danꝛ ꝓ ſola volūtate. ſed ꝓ effectu ꝯſeq̄nte volun
tatē tñ hñs voluntatē ſine effectu habebit magnū
p̄miū ꝓpter notabile ꝓpoſitū ⁊ augmentū contri-
tionis. licet multū deleat. non tamē ꝑ modū indul
gentie. Q ¶ Dicēs. an vnus alteri poſſit indul
gentias ꝓmereri. Rñdet ſctūs Tho. in. iiij. ꝙ non
niſi ꝓcedat ex intentione dantis. Concordat Al-
bertus. Similiꝛ de his in purgatorio directe eis
non ꝓſunt. ſ3 indirecte ꝑ modū ſuffragij ꝙcunq fe
cerit hoc vel hoc. ¶ Dicēs. vtrū ſit vni ſicut ⁊ alte
ri. Rñdet ſctūs Tho. in. iiij. ꝙ ſic. q̄tū ad remiſſio
nem pene tpalis de ꝓpe vel longe venienti. ſ3 non
q̄tū ad acquiſitionē p̄mij eſſentialis. Nā q̄tū vnꝰ
habet maiorē deuotionē ⁊ laborē ⁊ magis tribuit
ſm̄ hoc magꝫ mereꝛ. Et ſic nō eq̄liter quo ad acq̄-
ſitionē grē ⁊ glīe. hec ſctūs Tho. Itē indulgētia
ſic diffiniꝛ. eſt remiſſio pene debite merito alieno
ſuffragante. diſpenſata ex theſauro eccl̄ie virtute
clauiū ꝓueniēs. Correlariū. non daꝛ ꝓ pecunia ſ3
ꝓ dei honorificentia. nō fit oboloꝝ virtute ſed cla
uiū ptāte. ¶ Scḋa clauis eſt pnīa. Math. iij. Pe
nitentiā agite ⁊c̄. Hec clauis aperuit latroni. ma-
rie magdalene ⁊ petro. O pnīa que es ſole ſplen-
didior. luna clarior. auro rutilantior. oīa ligata
ſoluis. paradiſum aperis. ¶ Tercia clauis ē ſana
doctrina. Apoca. iij. Lingue eoꝝ claues celi facte
ſunt. Et Luce. xj. Tuliſtis clauē ſcientie. Cum iſta
claue aperuit petrus vna die tribꝰ milibꝰ hominū
poſtea q̄nq milibꝰ regnū celoꝝ. Et tales doctores
lucebūt tanꝙ̄ ſtelle. Dan. xij. Qui ad iuſticiā eru
diunt multos erunt q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas eternita-
tes. Bern. Quantū q̄s edificauerit ex meritꝫ vite
cū tot tantiſq recipiet mercedē retributionis. Et
quāto q̄s exemplū male ꝯuerſationis tribuit tan
to magis puniꝛ. ¶ Quarta clauis eſt paſſio xpi.
poſt lapſum p̄moꝝ parentū clauſum erat celum.
nullus paradiſum intrare poterat. clamauerūt iuſti
Iſa. lxiiij. Vtinā dirūpes celū. Dauid. ps. cxliij.
Emitte manuꝫ tuā ⁊c̄. qñ deus miſereri voluit ait
Iſa. xxij. Dabo clauē domꝰ dauid ſup humeꝝ eiꝰ
Sic ⁊ nos aſſumamꝰ hāc clauē. i. xpi crucē in me
moriā paſſionis. Nā dr̄ Damaſcenꝰ. Crux xpi cla
uis paradiſi. Greg. Crux xpi paradiſum patefecit qḋ
ꝑ q̄nq milia ānoꝝ clauſum fuit. Idō ait ſaluator
latroni Luc. xxiij. Hodie mecū eris in paradiſo ⁊c̄.

¶ De viſitatione glorioſe virginis Marie ad
Elizabeth. ¶ Sermo. xcvij.

Benedicta tu in mulie
ribus. Luce primo. Philoſophus pri
mo de generatione. Ceſſante motu celi
ceſſat generatio ⁊ corruptio in iſtis inferioribus.